

ת"פ 42399/05/22 - מדינת ישראל נגד מוחמד אסעד,,אדהם עכר,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 42399-05-22 מדינת ישראל נ' אסעד (עציר) ואח'

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר
המאשימה
נגד
הנאשמים
מוחמד אסעד,
אדהם עכר, (עצור בפיקוח)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד איציק פרץ

ב"כ נאשם 1: עו"ד ראניה סרוג'י (מטעם הסנגוריה הציבורית)

ב"כ נאשם 2: עו"ד חאלד חוג'יראת ממשרד עו"ד מארון אבו נסאר

נאשם 1 באמצעות הליווי

נאשם 2 בעצמו

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשמים הורשעו על סמך הודאתם, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שלהלן: שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")+סעיף 29 לחוק העונשין (שתי עבירות); ניסיון שוד בנסיבות מחמירות עבירה לפי סעיף 402(ב)+25+29 לחוק העונשין; דרישת נכס באיומים עבירה לפי סעיף 404 סיפא +29 לחוק העונשין (שתי עבירות) ופירוק מרכב עבירה לפי סעיף 413ד(ב)+29 לחוק העונשין (שלוש עבירות).

הודאת הנאשמים ניתנה לאחר שכתב האישום תוקן במסגרת ההסדר, אך מבלי שהושגה הסכמה עונשית. נקבע כי לעניין זה יטען כל צד את טענותיו באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") חובק חמישה אישומים שעניינם עבירות רכוש, כפי שיפורט

להלן.

2. בחלק הכללי של כתב האישום נאמר כי הנאשמים הם חברים וכי בבעלותו של נאשם 1 רכב מסוג יונדאי i25 (להלן: "הרכב"). במועד שאינו ידוע למאשימה, עובר לתאריך 20.4.2022, רקמו הנאשמים תכנית לשדוד מתדלקים בתחנות דלק ברחבי הארץ תוך שימוש ברכב (להלן: "התכנית").

3. באישום הראשון נאמר כי במסגרת התכנית ולשם קידומה, הגיעו הנאשמים ביום 20.4.2022, בין השעות 02:07 ל-03:09, ברכב, לחניה הסמוכה לבניין בשדרות ירושלים 74 בקרית ים. שם ניגשו הנאשמים לרכב מסוג פורד מונדאו (להלן: "רכב הפורד") ופירקו ממנו את לוחית הזיהוי הקדמית, ללא רשות הבעלים. באותו תאריך, בסביבות השעה 02:45, הגיעו הנאשמים ברכב לחניה הצמודה לבניין ברחוב החשמונאים 71 בקרית מוצקין, ניגשו לרכב מסוג טויוטה (להלן: "רכב הטויוטה") ופירקו ממנו את לוחית הזיהוי האחורית, ללא רשות הבעלים.

בהמשך לכך, עובר לשעה 03:09, פירקו הנאשמים את לוחיות הזיהוי של הרכב והרכיבו במקומן את לוחיות הזיהוי אותן פירקו מרכב הטויוטה ומרכב הפורד. זאת, על מנת להקשות על זיהוי הרכב.

בהמשך, הגיעו הנאשמים ברכב לתחנת הדלק "נעמן" באזור התעשייה נעמן ועצרו את הרכב במתחם התחנה. אחד הנאשמים (להלן: "השודד") יצא מהרכב כשהוא אוחז בידו חפץ חד, בעודו לובש בגדים שחורים, חובש כובע קסקט ומעליו קפוצ'ון, ועוטה על פניו מסכת קורונה בצבע שחור. זאת, במטרה להקשות על זיהויו. הנאשם השני המתין לו בתוך הרכב. השודד ניגש למשרד התחנה על מנת לשדוד את כספי תחנת הדלק ופנה לעובד התחנה ששהה במשרד באותה עת, איים עליו בביצוע מעשה אלימות כלפיו, בכך שאחז את החפץ החד בידו ודרש ממנו לתת לו את הכסף. בשל פחדו מהשודד, מסר העובד לידי השודד שטרות כסף בסכום של כ-3,920 ₪ לערך. מיד לאחר מכן, חזר השודד לרכב, והנאשמים נמלטו מהמקום כשהם נושאים את הכסף בצוואת חדא.

לאחר המתואר לעיל, עובר לשעה 03:22, פירקו הנאשמים את לוחיות הזיהוי של רכב הטויוטה ורכב הפורד מהרכב, והרכיבו בחזרה את לוחיות הזיהוי המקוריות של הרכב.

בגין אישום זה הורשעו הנאשמים בשוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") +סעיף 29 לחוק העונשין, וכן בעבירה של פירוק מרכב לפי סעיף 413ד(ב)+29 לחוק העונשין.

4. באישום השני נאמר כי באותו תאריך (20.4.2022), בין השעות 03:40 - 04:48, הגיעו הנאשמים ברכב לחניה הצמודה לבניין ברחוב האירוס 7 בקרית ים, שם ניגשו לרכב מסוג מיצובישי (להלן: "רכב המיצובישי") ופירקו ממנו את לוחית הזיהוי הקדמית, וזאת ללא רשות הבעלים. כמו כן, במועד הנ"ל הגיעו הנאשמים

ברכב לחניון הסמוך לתחנת הרכבת בקרית שמואל, שם ניגשו לרכב מסוג מזדה לנטיס (להלן: "רכב המזדה") ופירקו ממנו את לוחית הזיהוי האחורית, ללא רשות הבעלים.

בהמשך, עובר לשעה 04:48, פירקו הנאשמים את לוחית הזיהוי הקדמית של הרכב והרכיבו במקומה את לוחית הזיהוי אותה פירקו מרכב המזדה. כמו כן, פירקו הנאשמים את לוחית הזיהוי האחורית של הרכב והרכיבו במקומה את לוחית הזיהוי אותה פירקו מרכב המיצובישי. כל זאת עשו הנאשמים על מנת להקשות על זיהוי הרכב.

בהמשך למתואר ולשם קידום התכנית, הגיעו הנאשמים בסביבות השעה 04:48 לתחנת הדלק "דלק המפרץ" ברחוב חלוצי התעשייה 71 בחיפה. הנאשמים עצרו את הרכב במתחם התחנה, שאז יצא אחד הנאשמים (להלן: "השודד") מהרכב, כשהוא אוחז בידו חפץ, בעודו לובש בגדים שחורים, חובש כובע קסקט ומעליו קפוצ'ון, ועוטה על פניו מסכת קורונה בצבע שחור. זאת, במטרה להקשות על זיהוי, וכאשר הנאשם השני ממתין לו בתוך הרכב.

השודד ניגש לעובד במקום שישב סמוך למשרד תחנת הדלק, ועל מנת לשדוד את כספי התחנה איים עליו בביצוע מעשה אלימות כלפיו, בכך שאחז את החפץ בידו ודרש ממנו לתת לו את הכסף שברשותו. העובד השיב לשודד כי אין ברשותו כסף, ובתגובה איים עליו השודד כי יהרוג אותו אם לא ייתן לו את הכסף. בשלב זה, קם העובד מכיסאו והחל ללכת לכיוון לחצן המצוקה הנמצא ליד משאבות הדלק במתחם התחנה. השודד הלך בעקבותיו כשהוא ממשיך לאיים עליו כי הוא יהרוג אותו אם לא ייתן לו את הכסף. בנוסף, אחז השודד את עובד התחנה בחולצתו ואיים כי יהרוג אותו אם הוא ילחץ על לחצן המצוקה. בתוך כך, החזיק השודד את החפץ בצורה מאיימת כלפי העובד, אך מיד לאחר מכן חזר לרכב והנאשמים נמלטו מהמקום.

בגין אישום זה, הורשעו הנאשמים בניסיון שוד בסביבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב)+25+29 לחוק העונשין, וכן בעבירה של פירוק מרכב לפי סעיף 413ד(ב)+29 לחוק העונשין.

5. באישום השלישי נאמר כי באותו תאריך (20.4.2022), בסביבות השעה 05:00, הגיעו הנאשמים ברכב לתחנת הדלק "סונול" בדרך יפו 154, חיפה. לוחית הזיהוי של רכב המיצובישי כאמור באישום השני הייתה מורכבת במקום לוחית זיהוי האחורית המקורית של הרכב. זאת, על מנת להקשות על זיהוי הרכב.

הנאשמים עצרו את הרכב במתחם התחנה, שם אחד מהם (להלן: "השודד") יצא מהרכב כשהוא אוחז בידו חפץ, בעודו לובש בגדים שחורים, חובש כובע קסקט ומעליו קפוצ'ון, ועוטה על פניו מסכת קורונה בצבע שחור. זאת, במטרה להקשות על זיהוי, וכאשר הנאשם השני ממתין לו בתוך הרכב.

השודד נכנס לחנות הנוחות המצויה בתחנה, פנה לעובד במקום ואיים עליו בביצוע מעשה אלימות כלפיו, בכך שאחז את החפץ בידו ודרש מהעובד לתת לו את הכסף, באומרו "תביא לי את כל השטרות שיש לך

בקופה". בשל פחדו מהנאשם, מסר העובד לשוודד שטרות כסף בסך של 260 ₪. מיד לאחר מכן, חזר השוודד לרכב והנאשמים נמלטו מהמקום, כשהם נושאים את הכסף בצוותא חדא.

בגין אישום זה הורשעו הנאשמים בעבירה של דרישת נכס באיומים, לפי סעיף 404 סיפא+29 לחוק העונשין.

6. באישום הרביעי נאמר כי באותו תאריך (20.4.2022), בשעה 05:47 או בסמוך לכך, הגיעו הנאשמים ברכב לתחנת הדלק "סונול מבוא שומרון" בביתן אהרן, כאשר לוחית זיהוי רכב המיצובישי כאמור באישום השני מורכבת במקום לוחית הזיהוי האחורית המקורית של הרכב. זאת, על מנת להקשות על זיהוי הרכב.

הנאשמים עצרו את הרכב במתחם התחנה, שאז יצא אחד הנאשמים (להלן: "השוודד") מהרכב, כשהוא אוחז בידו חפץ, בעודו לובש בגדים שחורים, חובש כובע קסקט ומעליו קפוצ'ון, ועוטה על פניו מסכת קורונה בצבע שחור. זאת, במטרה להקשות על זיהויו, וכאשר הנאשם השני ממתין לו בתוך הרכב.

השוודד נכנס לחנות הנוחות הנמצאת בתחנת הדלק, פנה לעובד במקום ואיים עליו בביצוע מעשה אלימות כלפיו, כשסימן כי ידו הימנית הנמצאת בכיס, אוחזת חפץ. השוודד דרש מהעובד במקום לתת לו את הכסף, באומרו בטון תקיף "תביא את הכסף מהר". בשל פחדו מהשוודד, מסר העובד לידיו סכום של 440 ₪, השוודד חזר לרכב והנאשמים נמלטו מהמקום כשהם נושאים את הכסף בצוותא חדא.

בגין אישום זה הורשעו הנאשמים בעבירה של דרישת נכס באיומים, לפי סעיף 404 סיפא+29 לחוק העונשין.

7. באישום החמישי נאמר כי ביום 29.4.2022, בשעה 02:13 או בסמוך לכך, הגיעו הנאשמים ברכב לחניה הסמוכה לקאנטרי קלאב ברחוב החשמונאים בקרית מוצקין, שם ניגשו למשאית מסוג דאף (להלן: "המשאית") ופירקו ממנה את לוחית הזיהוי האחורית, וזאת ללא רשות הבעלים. בנוסף, ניגשו הנאשמים לרכב מסוג מיניבוס ופירקו ממנו את לוחית הזיהוי האחורית.

בהמשך לאמור, פירקו הנאשמים את לוחית הזיהוי הקדמית של הרכב והרכיבו במקומה את לוחית הזיהוי אותה פירקו מהמשאית, וזאת על מנת להקשות על זיהוי הרכב. בשעה 02:29 בקירוב הגיעו הנאשמים ברכב לכביש עפר הסמוך לאזור התעשייה של קיבוץ כפר מסריק, שם ירד נאשם 1 מהרכב, פירק את לוחית הזיהוי האחורית של הרכב, והכניס אותה אל תא המטען ברכב, וזאת על מנת להקשות על זיהוי הרכב.

בסמוך לשעה 02:30 הגיעו הנאשמים ברכב לתחנת הדלק "נעמן" באזור תעשייה נעמן. הנאשמים עצרו

את הרכב במתחם תחנת הדלק ונאשם 2 יצא מהרכב כשהוא אוחז בידו חפץ, בעודו לובש חולצה אדומה עם קפוצ'ון על ראשו, כפפות על ידיו ועוטה על פניו קורונה בצבע שחור, במטרה להקשות על זיהויו. נאשם 1 המתין לו בתוך הרכב.

נאשם 2 ניגש למשרד תחנת הדלק, פנה אל העובד במקום ואיים עליו בביצוע מעשה אלימות כלפיו, בכך שאחז את החפץ בידו ודרש ממנו לתת לו את הכסף. בשל פחדו מנאשם 2, מסר לידו עובד התחנה שטרות כסף בסכום של כ-4,550 ₪ לערך. מיד לאחר מכן, חזר נאשם 2 לרכב והנאשמים נמלטו מהמקום כשהם נושאים את הכסף בצוותא חדא.

לאחר המתואר לעיל, בשעה 02:36 לערך, עצרו הנאשמים את הרכב ברחבת החניה הסמוכה לבניין בשדרות ירושלים 87 בקרית ים, פירקו את לוחית הזיהוי של המשאית מהרכב והרכיבו בחזרה את לוחיות הזיהוי המקוריות. בנוסף, השליכו הנאשמים לרצפה את לוחית הזיהוי של המשאית וכן את זוג הכפפות שעטה נאשם 2 ואת החולצה אותה לבש.

בגין אישום זה הורשעו הנאשמים בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב)+29 לחוק העונשין, ועבירה של פירוק מרכב, לפי סעיף 413ד(ב)+29 לחוק העונשין.

8. בהמשך להודאתם של הנאשמים, הוריתי על הפנייתם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקירים לגביהם, בטרם שמיעת טיעוני הצדדים לעונש.

תסקיר שירות המבחן ביחס לנאשם 1

9. בתסקיר שירות המבחן שנערך ביום 5.2.2023 לגבי נאשם 1, נאמר כי מדובר בצעיר בן 23, יליד הכפר ג'דידה-מכר, רווק, שהתגורר טרם מעצרו בבית הוריו. הלה סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית. טרם מעצרו למד נאשם 1 כשנתיים במכללה בתחום מערכות מיזוג והיה בשלב סיום לימודיו. נאשם 1 שלל התמכרות לחומרים ממכרים, אם כי אישר כי הוא עושה שימוש מזדמן בסם מסוג קנאביס במסגרת אירועים חברתיים. בנוסף, ציין נאשם 1 כי בתקופה שבה ביצע את העבירות הוא צרך אלכוהול, ולדבריו התנהגותו באותה עת הושפעה מאותה צריכה.

10. גיליון רישומו הפלילי של נאשם 1 מלמד כי אין לחובתו הרשעות קודמות.

11. בהתייחסותו לעבירות מושא הדיון, טען נאשם 1 כי הוא לא הבין את משמעות והשלכות מעשיו, וכי הוא הושפע והופעל על ידי שותפו, עמו ביצע את העבירות. שירות המבחן התרשם כי נאשם 1 נוטל אחריות פורמלית וכללית על מעשיו. הנאשם ציין כי הוריו הגיבו באופן קשה להסתבכותו עוברת החוק, וכי זו למעשה

הסתבכותו הראשונה, במהלכה פעל כשהוא תחת השפעת אלכוהול. שירות המבחן התרשם כי התייחסותו של נאשם 1 לעבירה הינה כללית, וניכר כי הוא מתקשה לבחון לעומק את התנהגותו וחלקו בביצוע העבירה, תוך שהוא מנסה לצמצם ולמזער את חומרת מעשיו.

12. בבואו להעריך את הסיכון לעבריינות עתידית אל מול סיכויי שיקומו של נאשם 1, הפנה שירות המבחן אל גורמי הסיכוי, ובכללם אורח החיים הנורמטיבי אותו ניהל הנאשם עד למעצרו, החרטה אותה הביע על מעשיו וההתרשמות כי נאשם 1 חווה הרתעה משמעותית מההליך המשפטי המתנהל נגדו. בין גורמי הסיכון להישנות עבירות בעתיד, מנה שירות המבחן את אופי העבירות בהן הורשע נאשם 1, הקושי שגילה בהתבוננות על חלקיו בביצוע העבירות, השימוש המזדמן בחומרים ממכרים וכן ההתרשמות מגישתו הבעייתית ביחס לחלקו בביצוע העבירות, כאשר הוא נוטה לצמצם ולמזער מחומרת מעשיו. שירות המבחן התרשם מנטייתו של נאשם 1 להציג תמונה מיטבית ומתפקדת, על אף קשריו החברתיים שהשפיעו על התנהלותו פורצת הגבולות.

בסיכומו של דבר, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות דומה בעתיד מצדו של נאשם 1.

13. לאור האמור, הומלץ להטיל על נאשם 1 ענישה הרתעתית בדמות מאסר, לצד הטלת מאסר מותנה. נאמר כי ענישה זו תחדד עבורו את גבולות החוק והפגיעה באחר במעשיו.

תסקיר שירות המבחן ביחס לנאשם 2

14. בתסקיר שירות המבחן שנערך לגבי נאשם 2 ביום 26.3.2023, נאמר כי מדובר בצעיר בן 25, רווק, שהתגורר עד למעצרו בבית הוריו בכפר ג'דידה-מכר, ועבד אצל אביו במסגרייה בבעלותו, באופן לא רציף. לדברי נאשם 2, הוא החל לעבוד עם אביו במסגרייה הממוקמת בבית המשפחה מגיל צעיר ולאחר סיום לימודיו התיכוניים הוא החל לעבוד עם אביו באופן קבוע ויום-יומי. נאשם 2 שיתף כי לפני כשנה היה מאורס לצעירה מנצרת, ובשל מורכבות ביחסים נפרדו דרכיהם. בעקבות כך, הוא חווה את הפרידה כאירוע משברי והתקשה לחזור לתפקוד רגיל בכלל תחומי חייו. הדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בעזיבתו את העבודה.

15. נאשם 2 שיתף את שירות המבחן כי בהיותו כבן 23 החל שימוש בסמים מסוג קריסטל, אקסטזי וגראס בנסיבות חברתיות. לדבריו, בתקופה שקדמה לביצוע העבירות הוא העמיק את קשריו עם שותפו לעבירות שהוא חבר ילדות, ובהשפעתו מעורבותו בחיים שוליים וצריכת חומרים ממכרים, גברה. נאשם 2 ציין כי נהג לשתות אלכוהול ולצרוך סמים באופן יום-יומי ואינטנסיבי במשך כחמישה חודשים.

16. עיון בגיליון רישומו הפלילי מלמד כי אין לחובתו של נאשם 2 הרשעות קודמות. יחד עם זאת, גיליון התעבורתי מלמד כי לחובתו שתי הרשעות קודמות, ובכללן הרשעה בגין עבירה של נהיגה תחת השפעת

סמים או משקאות משכרים.

17. בהתייחסו לעבירות מושא הדיון, צוין כי נאשם 2 התקשה לקחת אחריות מלאה על מעשיו ונטה להשליך את האחריות על שותפו לעבירה ועל כך שהיה תחת השפעת סמים. לצד זאת, הוא הביע חרטה וצער על מעורבותו בפלילים. לדבריו, הוא נעתר לבקשתו של שותפו לעבירה להצטרף אליו לביצוע שוד בכדי לסייע לו להסדיר את חובותיו. תחילה סירב, אך שותפו המשיך להפציר בו במשך מספר ימים שיצטרף אליו לביצוע העבירות, עד שהסכים. עוד הוסיף נאשם 2 כי במהלך האירוע, שותפו נתן לו כדורי אקסטזי במספר הזדמנויות שונות כדי שיעניקו לו אומץ, וכי הוא אינו זוכר את פרטי המקרים וכן אינו זוכר שאיים על המתדלק שיהרוג אותו.

18. בבואו להעריך את הסיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות מצדו של נאשם 2 אל מול סיכויי השיקום, ציין שירות המבחן כי התרשם מבחור צעיר שהתפתח במסגרת משפחתית יציבה ומתפקדת. לצד זאת, מגיל צעיר הוא גילה קשיים במסגרת החינוכית ומוטיבציה נמוכה ללימודים. קשיים אלו השליכו על יכולתו לגבש דימוי עצמי חיובי והקשו עליו לפתח חוסן נפשי להתמודדות עם מצבי תסכול ומצבים מורכבים רגשית. עוד צוין כי מתוך האבחון שנערך לו, עלה הרושם כי נאשם 2 בעל יכולות מוגבלות לערוך התבוננות מעמיקה בצרכיו ובקשייו ולקחת אחריות מלאה על הגורמים והנסיבות שעמדו ברקע למעורבותו בפלילים. להערכת שירות המבחן, יתכן שברקע לביצוע העבירות עומדים דפוסי אישיות מרצים וקושי להציב גבולות לסביבתו החברתית, אשר הקשו עליו להפעיל שיקול דעת במעשיו.

משקלול גורמי הסיכון אל מול גורמי הסיכוי, התרשם שירות המבחן כי ללא שילובו של נאשם 2 בטיפול ארוך טווח ואינטנסיבי, קיים סיכון לא מבוטל להישנות התנהגות פורצת חוק בעתיד.

19. לאור האמור ומבלי להתעלם מחומרת העבירות, ועל רקע גילו הצעיר ונזקקותו הטיפולית, המליץ שירות המבחן להטיל על נאשם 2 עונש של מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות. זאת, לצד עונשים נלווים. בנוסף, הומלץ על העמדתו של נאשם 2 בצו מבחן למשך 18 חודשים, במהלכם ישולב במסגרות טיפוליות המתאימות לצרכיו.

20. בטרם נשמעו הטענות לעונש, עתר ב"כ נאשם 2 לדחות את הדיון בעניין שולחו ולהפנותו חזרה לשירות המבחן על מנת לשלבו בהליך טיפולי מתאים. בהחלטתי שניתנה במעמד הדיון שהתקיים בפניי ביום 30.3.2023, דחיתי את הבקשה, תוך שהפניתי לכך שכאשר שירות המבחן סבור כי נדרשת דחייה על מנת להשלים הליך טיפולי בעל סיכויים טובים להצלחה, הוא נוהג לציין זאת במפורש ועותר לדחיית הדיון. בענייננו, לא התבקשה דחייה כאמור ודי בכך על מנת להביא לדחיית בקשת הסנגור. בנוסף, אף מהתסקיר גופו עולה כי נאשם 2 הוא בעל יכולת מוגבלת לערוך התבוננות מעמיקה בצרכיו ומתקשה ליטול אחריות מלאה על מעשיו. לכן, במכלול הנסיבות, אין מקום לדחייה המתבקשת.

ראיות לעונש

21. במסגרת הראיות לעונש, הגישה המאשימה את גיליון הרישום התעבורתי של שני הנאשמים. מרישומי התעבורתי של נאשם 1 (מע/1) עולה כי לחובתו 11 הרשעות קודמות, בגין שולמו קנסות. לנאשם 2 שתי הרשעות קודמות, כפי העולה מתדפיס המידע התעבורתי שהוגש לגביו (מע/2), כשהרשעתו האחרונה היא מיום 10.1.2023, בגין נהיגה תחת השפעת סמים או משקאות משכרים. בגין הרשעה זו נדון נאשם 2, בין היתר, למאסר מותנה בן שלושה חודשים.

22. מטעם ההגנה לא הוגשו ראיות לעונש.

טיעוני הצדדים לעונש

23. בטיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לכך שבמעשיהם פגעו הנאשמים ברכוש של חנויות הנוחות אותן שדדו או ניסו לשדוד, וכן פגעו בביטחון ובשגרת חייהם של עובדי חנויות הנוחות, העובדים לא אחת בשעות הלילה ומהווים טרף קל. פגיעה נוספת נגרמה לבעלי הרכבים מהם נגנבו לוחיות הרישוי, שכן במעשיהם העמידו אותם הנאשמים בסכנה של חקירה ואישומים פליליים.

24. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, טענה המאשימה כי מדובר במעשים מתוכננים היטב אשר כללו הצטיידות בחפץ, פירוק לוחיות רישוי מרכבים שונים, כאשר בכל פעם מפרקים שתי לוחיות משני רכבים שונים, מבצעים עבירה וחוזרים על התהליך שוב. לגבי הנזק שנגרם, ציינה המאשימה את הנזק הכלכלי המפורט בכתב האישום, תוך שהוסיפה כי לצדו נגרם גם נזק נפשי למתלוננים, כתוצאה מהבהלה והפחד שאחזו בהם.

25. המאשימה עתרה לקבוע מתחמים נפרדים לכל אישום כדלקמן: בגין האישומים הראשון והשני, בקשה לקבוע מתחמי ענישה הנעים בין 3.5 - 6.5 שנות מאסר לריצוי בפועל בגין כל אישום. אמנם האישום השני מייחס לנאשמים עבירה של ניסיון, אלא שמבחינת הנאשמים הם השלימו את כל ביצוע העבירה. לגבי האישומים השלישי והרביעי, התבקש מתחם שבין 18-36 חודשי מאסר בפועל בגין כל אישום. לגבי האישום החמישי עתרה המאשימה לקבוע מתחם שנע בין 3.5-6.5 שנות מאסר.

26. בהתייחסה לגזירת העונש בתוך המתחמים, ציינה המאשימה כי אמנם מדובר בנאשמים נעדרי עבר פלילי שהודו וחסכו בכך זמן שיפוטי יקר. יחד עם זאת, לא ניתן לגזור את העונש בתחתית המתחם של מי שמבצע רצף מעין זה של אירועים. עוד הוסיפה המאשימה כי תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של נאשם 1 אינו חיובי, ונקבע כי נשקפת ממנו מסוכנות ברמה בינונית להמשך ביצוע עבירות. בתסקיר שהוגש לגבי נאשם 2 ההמלצה אמנם חיובית אלא שהתסקיר עצמו אינו חיובי.

בנסיבות עתרה המאשימה לגזור את עונשם של הנאשמים בשליש התחתון של כל מתחם ולצבור אותם, גם אם לא באופן מלא, אזי באופן חלקי זה לזה. בנוסף בקשה המאשימה לגזור על הנאשמים מאסר מותנה, פיצוי ופסילה מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה.

27. בפתח טיעוניה לעונש בקשה ב"כ נאשם 1 לקבוע מתחם ענישה אחד לכלל האישומים, בהפנותה להלכה הפסוקה בכגון דא, לפיה כאשר מדובר בתוכנית עבריינית עם זיקה בין האירועים, שנעשתה בשיטת ביצוע זהה על ידי אותם נאשמים בסמיכות זמנים, יש לקבוע מתחם ענישה אחד. עוד הוסיפה הסנגורית כי משמעות הטיעון של המאשימה הוא הטלת עונש המצוי בטווח שבין 10 - 15 שנות מאסר, ושאינו עולה בקנה אחד עם פסיקתו של בית המשפט העליון.

28. לגופם של דברים, טענה ב"כ נאשם 1 כי מדובר ברף אלימות נמוך ביותר, הגם שהאיום התבטא באחיזת חפץ חד. נאמר כי עבירות שוד טומנות בחובן לעתים קרובות הפעלת אלימות, מה שלא ארע בענייננו.

29. לגבי נסיבותיו של נאשם 1 נאמר כי תסקיר שירות המבחן מפרט את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, וממנו עולה כי מדובר בבן למשפחה נורמטיבית שמבין כיום את חומרת המעשים שביצע. עוד נאמר כי נאשם 1 בחר שלא להשתחרר לחלופה, אף שמשפחתו שכרה בעבורו דירה בחיפה כדי שתשמש לחלופת מעצר, מתוך הבנה כי הוא עשה טעות ועליו לשלם את המחיר בגינה. בשל כך, העדיף נאשם 1 להיוותר במעצר ולשאת באחריות למעשיו.

בנוסף, הפנתה ב"כ מאשם 1 לכך ששולחה הודה בהזדמנות הראשונה, מתוך נטילת אחריות ובכך חסך זמן שיפוטי יקר.

30. לאחר שהציגה פסיקה המלמדת על מדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות. עתרה ב"כ נאשם 1 לקבוע מתחם הנע בין שנה לשלוש שנות מאסר ולגזור את העונש בקרבת הרף התחתון.

31. ב"כ נאשם 2 טען כי אמנם מדובר בשורה של עבירות, אך אלו נעשו במסגרת שני אירועים ביניהם הפרידו ימים בודדים. לכן הוא הצטרף לטיעונים שהעלתה ב"כ נאשם 1 לגבי היות רצף העבירות בהן הורשעו הנאשמים, אירוע עברייני אחד. נטען כי אותם מעשים נעשו על רקע כספים אותם חבו הנאשמים לסוחרים סמים שסיפקו להם סמים. בהקשר זה נטען כי נגע הסמים הוא זה שהוביל להתדרדרותו של נאשם 2, חרף היותו בן למשפחה נורמטיבית וישרת דרך.

32. בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירות טען ב"כ נאשם 2 כי לא נגרם נזק למאן דהו וכי השימוש באלימות היה מינימלי ביותר מבלי שנוצר כל מגע פיזי בין הנאשמים למי מהמתלוננים. במובן זה האירועים דומים יותר לעבירה של דרישת נכס באיומים.

33. ב"כ נאשם 2 ציין כי שולחו מצוי במעצר באיזוק אלקטרוני מאז שחרורו ממעצר, וכי לא נרשמה כל הפרה מצדו לתנאי שחרורו, דבר המעיד על כך שהוא הבין את חומרת מעשיו והפנים את המסר כי יש לשמור על החוק. נטען כי תסקיר שירות המבחן שהוגש לגביו היה חיובי וניכר כי נאשם 2 לקח בשתי ידיים את הטיפול שהוענק לו במהלך מעצר הבית. בנסיבות, חזר הסנגור על בקשתו לדחות את גזר הדין בעניינו של נאשם 2 ולהורות על הפנייתו לשירות המבחן לצורך השלמת ההליך הטיפולי בו החל והגשת תסקיר משלים בהמשך. לחילופין התבקש בית המשפט להקל עם נאשם 2 לאחר שהוכיח כי הוא בר שיקום וכי הוא הבין את חומרת מעשיו ולמד את הלקח.

דברם האחרון של הנאשמים

34. בדברו האחרון, אמר נאשם 1 כי הוא מבקש לסיים את ריצוי המאסר שיוטל עליו כמה שיותר מהר, כדי לחזור לחיק משפחתו וללימודים. לדבריו, הוא למד את הלקח וזוהי הפעם האחרונה בה הוא יושב על ספסל הנאשמים.

35. נאשם 2 הצהיר כי אין לו מה לומר.

דין והכרעה

36. העבירות בהן הורשעו הנאשמים חמורות בנסיבותיהן ומלמדות על שני צעירים שפתחו במסע לילי של פורענות נטולת מעצורים, במהלכה שדדו ודרשו תחת אימים כספים בלא פחות מארבע תחנות דלק וחנויות נוחות שונות. הנאשמים פעלו במהירות ונחישות ועברו מזירה אחת לשנייה תוך פרקי זמן קצרים, בשעות של לפנות בוקר, כשהם מטילים חתתם על העובדים בתחנות הדלק וחנויות הנוחות, כשאחד מהם אוחז חפץ בידו. בתום כל אחד ממעשי השוד עברו הנאשמים מיד ליעד הבא.

תחילה, שדדו הנאשמים בסביבות השעה 3:09 סך של 3,920 ₪ מתחנת הדלק "נעמן" באזור התעשייה נעמן. זאת לאחר שפירקו לוחיות רישוי משני רכבים שונים והתקינו את האחת בצדו הקדמי של הרכב ששימש אותם, ואת האחרת בצדו האחורי של הרכב. מיד לאחר שהשלימו את מעשה השוד הראשון, המשיכו הנאשמים ליעד הבא וניסו לשדוד בשעה 4:48 את תחנת דלק "המפרץ" ברחוב חלוצי התעשייה במפרץ חיפה. אף הפעם, פירקו הנאשמים עובר לביצוע ניסיון השוד לוחיות רישוי משני רכבים שונים אותן התקינו בחלקו הקדמי והאחורי של הרכב ששימש אותם במעשה השוד. לאחר שלא עלה בידם להשלים את השוד, המשיכו הנאשמים לתחנת הדלק "סונול" בדרך יפו בחיפה, אליה הגיעו בסביבות השעה 05:00 ודרשו תחת אימים מהעובד בחנות הנוחות שבתחנת הדלק הנ"ל את הכסף שבקופה. בפחדו מהנאשמים העביר להם העובד סך 260 ₪. הנאשמים לא הסתפקו בכך, המשיכו בהתנהלותם הפרועה והגיעו בשעה 5:47 לתחנת הדלק "סונול" מבוא שומרון בביתן אהרון, שם ניגשו לחנות הנוחות ודרשו תחת אימים את הכסף שבקופה. בפחדו מהנאשמים, העביר להם העובד במקום סך 440 ₪.

תשעה ימים לאחר סדרת האירועים שתוארה לעיל, הגיעו הנאשמים ביום 29.4.2022 בשעה 02:30 פעם נוספת לתחנת הדלק "נעמן" באזור התעשייה נעמן, שם שדדו מעובד התחנה סך של 4,550 ₪. אף הפעם דאגו הנאשמים לפרק משני רכבים שונים את לוחיות הרישוי ולהתקין אחת מהן בחלקו הקדמי של הרכב.

התנהלותם של הנאשמים באירועים שתוארו לעיל היתה משולחת כל רסן. היא מעידה על תעוזה רבה, תכנון מוקפד ונחישות לבצע את מזימתם העבריינית, כאילו אין דין ואין דיין.

37. בית המשפט התייחס לאחרונה, פעם נוספת, לחומרה היתרה של עבירת השוד בקבועו בע"פ 3034/22 רביע סיאד נ' מדינת ישראל (16.03.2023) את הדברים הבאים:

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה היתרה של עבירת השוד. במסגרת זו, עמד בית המשפט על הנזקים החמורים שעבירה זו גורמת לקורבנותיה, על פגיעתה הקשה בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון של אנשים שומרי חוק, וכן על הצורך להטיל על מבצעי העבירה כאמור עונשים שנותנים ביטוי הולם לחומרתה ולצרכי הרתעה (ראו: ע"פ 1074/22 מוחסן נ' מדינת ישראל, פסקה 16 [פורסם בנבו] (20.7.2022); ע"פ 7519/18 אבו סנינה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [פורסם בנבו] (14.2.2019)). בפרט נקבע כי ישנה חומרה יתרה בעבירות שוד המבוצעות כלפי אנשים שעובדים בגפם בשעות הלילה, ואשר נמצאים בסיכון מוגבר בעודם חשופים לעבריינים שמבקשים לנצל את פגיעותם (ראו: ע"פ 475/20 סורני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 [פורסם בנבו] (13.7.2022); ע"פ 1062/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 [פורסם בנבו] (7.9.2019); ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 [פורסם בנבו] (9.3.2017)). שכיחותם המצערת של מעשי שוד כאלה מחייבת את בתי המשפט להירתם למאבק במבצעייהם ולהטיל עליהם עונשים מחמירים ללא פשרות."

מתחם אחד או מספר מתחמים?

38. בטרם אדרש לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בענייננו, יש להכריע בסוגיית סיווגן כאירוע עברייני אחד בגינו יש לקבוע מתחם ענישה אחד או שמה, כטענת המאשימה, מדובר במספר אירועים שיש לקבוע בגין כל אחד מהם מתחם ענישה נפרד.

במחלוקת זו מצאתי לקבל את עמדת הסנגורים לפיה מדובר במסכת אירועים המקימה אירוע עברייני אחד. המבחן לעניין זה נקבע במספר פסקי דין שניתנו על ידי בית המשפט העליון. בע"פ 2240/21 מדינת ישראל נ' שמואל חיים שחר (08.11.2021) נפסק כי:

"כידוע, השלב הראשון בגזירת הדין עבור ביצוע מספר עבירות, הוא בחינה אם עבירות

אלה מהוות "כמה אירועים", שאז ייקבעו מתחמי ענישה הולמים לכל אחד מאירועים אלה; או שמדובר ב"אירוע אחד", שבגינו ייקבע מתחם ענישה כולל (ראו סעיף 40ג לחוק; וכן: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 790, 772 (2013)). בתוך כך, נדרש בית המשפט לבחון אם העבירות הנדונות מקיימות ביניהן "קשר ענייני הדוק" עד כדי שיש לראות בהן כ"אירוע אחד" כאמור (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 5 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז (29.10.2014)). בבחינה זו ייתן בית המשפט את דעתו על הנסיבות העובדתיות הרלוונטיות לעבירות, ובין היתר, יבחן "האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות" (ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, [פורסם בנבו] פסקה 22 לחוות דעתו של השופט נ' סולברג (3.9.2015)); ההדגשות במקור). לנסיבות עובדתיות אלה יש להוסיף כמובן את מספר הנפגעים שכלפיהם בוצעו העבירות, כאשר בנסיבות המתאימות, הנטייה תהא לקבוע מתחמי ענישה שונים בגין המעשים שבוצעו בכל נפגע ונפגע (ראו: ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 17-18 (27.8.2014)). כן נקבע כי "בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו" (עניין דלאל, שם; ההדגשות במקור).

39. בשים לב למהות העבירות ולאופיין, לתכנון הזהה שקדם להן, לשיטת הביצוע הזהה, ולסמיכות הזמנים בהן התרחשו (לכל הפחות לגבי ארבעת האישומים הראשונים שהתחרשו בלילה אחד), יש לראות בהן אירוע עבריני אחד ולגזור בגינן מתחם ענישה כולל. נכון הוא שמדובר בנפגעים שונים ובזירות שונות, אך זהו רק שיקול אחד מני מספר שיקולים שעל בית המשפט לבחון בבואו להכריע בסוגית הסיווג. בנסיבות, אני סבור כי סיווגן של האישומים למספר אירועים עבריניים, שיש לקבוע בגין כל אחד מהם מתחם ענישה נפרד, הנו סיווג מלאכותי ומאולץ.

קביעת מתחם העונש ההולם

40. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בענייננו הם זכות הקניין של בעלי תחנות הדלק וחנויות הנוחות מהם נגנבו כספים. כן נפגעה זכותם של עובדי אותן תחנות דלק וחנויות נוחות לשלמות גופם, נפשם וביטחונם האישי. בנוסף, נפגעה זכותו של הציבור בכללותו ושל נותני השירותים הליליים בפרט, לתחושת ביטחונם האישי.

41. בבואי לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מושא הדיון, ראיתי ליתן דעתי לתכנון המוקפד וההתארגנות שאפיינה את מעשיהם של הנאשמים. לקראת כל אחת מן העבירות שביצעו, דאגו הנאשמים להחליף את לוחיות הרישוי של הרכב ששימש אותם בלוחיות זיהוי אותן פירקו מרכבים מזדמנים שחנו בשעת

לילה מאוחרת במקומות ציבוריים. הדבר נועד כדי להקשות על זיהוי רכבם ומלמד על התכנון הפלילי וההתארגנות שהתלוו לכל אחד מן המעשים העברייניים. בנוסף, הצטיידו הנאשמים בחפץ, ובאחד האירועים אף בחפץ חד. בארבעת האישומים הראשונים חבש השודד על ראשו כובע קסקט ומעליו קפוצ'ון ועטה על פניו מסכת קורונה ואילו באישום החמישי הוא חבש על ראשו קפוצ'ון, עטה על פניו מסכת קורונה ועל ידיו כפפות. כל זאת במטרה להקשות על זיהויו. גם בהתארגנות זו יש כדי ללמד על התכנון וההיערכות שהיו כרוכים בביצוע העבירות. ברי כי לא מדובר בעבירות ספונטניות שנעשו אגב שיקול דעת רגעי שגוי או ניצול הזדמנות אקראית שנקרתה בדרכם של הנאשמים, אלא במעשים שתוכננו מראש והיו כרוכים בהתארגנות והכנה מוקדמים.

42. נתתי דעתי לעובדה כי לא נעשה שימוש באלימות במהלך ביצוע העבירות, ולבד מהאירוע מושא האישום השני, במהלכו תפס השודד את עובד תחנת הדלק בחולצתו, לא נוצר כל מגע פיסי בין הנאשמים למי מעובדי תחנות הדלק וחנייות הנוחות שנשדדו. יש בכך כדי להקשות במעט את חומרת מעשיהם של הנאשמים.

43. באשר לנזקים שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירות, הרי שלצד הנזקים הממוניים שנגרמו לבעלי תחנות הדלק וחנייות הנוחות, מהם נגנבו סכומים העומדים על אלפי שקלים, יש להביא בחשבון את הפגיעה הנפשית שיש להניח כי נגרמה לכל אחד מהעובדים, אשר נדרשו למסור כספים מקופת מעסיקיהם תחת איומיהם של הנאשמים. על הנזק הנפשי המתלווה לעבירת השוד, עמד בית המשפט העליון לא אחת. כך, בע"פ 1167/21 **טארק חוג'יראת נ' מדינת ישראל** (31.05.2021) נאמר כי: "חומרתה הרבה של עבירת השוד הודגשה זה מכבר על ידי בית משפט זה, לאור השפעותיה ארוכות הטווח על קורבן העבירה - אשר פעמים רבות סובל מטראומה וחרדה לזמן ממושך - וכן על תחושת הביטחון של הציבור כולו" (ההדגשה אינה במקור - א.ט.).

בע"פ 3698/20 **עלי מחאמיד נ' מדינת ישראל** (03.11.2020) נאמר:

"בענייננו, השימוש שעשה המערער בחפץ דמוי אקדח הוא נסיבה לחומרה, בשל האימה האוחזת את מי שכלפיו הוא כוון, מבלי שיש ביכולתו לדעת כי אין מדובר בכלי נשק אמיתי (ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (9.3.2017) (להלן: עניין מיארה))."

ובע"פ 9079/16 **מיכאל מיארה נ' מדינת ישראל** (09.03.2017) נקבע כי:

"כן הוטעם בעבר כי חומרה זו (ביחס לעבירות שוד - א.ט.) עומדת בעינה אף כשברשות מבצע העבירה אקדח דמה בלבד, וזאת בשל האימה האוחזת בקורבנות המעשה עת מופנה כלפיהם כלי הנחזה לנשק אמיתי (ע"פ 1114/15 גנאים נ' מדינת ישראל, פסקה

4 (16.11.2015) (להלן: עניין גנאים); ע"פ 7516/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (1.8.2013); ע"פ 5364/00 קלבו נ' מדינת ישראל (5.3.2002)).

44. לבד מהנזקים שנגרמו בפועל יש להתחשב גם בנזק הפוטנציאלי שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים. הואיל ומדובר במעשים שלוו באיומים בביצוע מעשי אלימות כלפי כל אחד מהעובדים, קורבנות העבירות, לא ניתן היה לצפות כיצד יתפתח אירוע מסוג זה, וכיצד יגיבו אותם עובדים. ניתן לתאר על נקלה תרחיש בו היה האירוע מסלים, יוצא מכלל שליטה ומוביל לפגיעות בגוף, גם אם לא התכוונו הנאשמים לכך מלכתחילה.

45. בקביעת מתחם העונש ההולם, יש לתת את הדעת בנוסף גם לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים מביצוע עבירות מסוג זה, ולהתחשב בתרומה המתבקשת מאת בית המשפט למלחמה בעבירות השוד בכלל, וכלפי נותני שירותים ליליים לציבור, בפרט. עמד על כך בית המשפט בע"פ 1062/19 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2019) בקבעו את הדברים הבאים:

"בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה הרבה של עבירת שוד ועל הצורך להילחם במבצעה ביד קשה תוך הטלת עונשים מרתיעים. דברים אלו נכונים שבעתיים כאשר מדובר בשוד המבוצע באישון ליל, כלפי אדם שמשרת את הציבור בהיותו חשוף לגחמות זדון של עבריינים שמחפשים טרף קל. שכיחותם של מקרים כגון דא מחייבת את בתי המשפט להירתם למאבק בתופעה מכוערת זו באמצעות ענישה קשה ובלתי מתפשרת. היטיב לתאר נקודה חשובה זו השופט נ' הנדל בע"פ 4812/12 סעדייב נ' מדינת ישראל, [פורסם בבנו] פסקה 4 (11.4.2013); ואלו הן מילותיו:

"עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפרי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועוברי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים 'עובדי הלילה' על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג 'כסף קל' ביודעם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חייו ושלמות גופו מונחים על הכף. מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטראומה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד. [...] על בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול".

ראו עוד בנדון: ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל (9.3.2017);

ע"פ 5411/13 אפרת נ' מדינת ישראל (10.12.2014).

46. באשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, עיון בפסיקה מלמד כי מנעד הענישה הינו רחב, ותלוי בנסיבות הפרטניות של כל מקרה ומקרה. עמד על כך בית המשפט בע"פ 4442/19 **מדינת ישראל נ' שוויץ** (13.11.2019), שם נאמר כי:

"לעבירת השוד בנסיבות מחמירות פנים רבות ומשך הענישה בגינה היא מגוונת "בשל השוני במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובמאפיינים הנסיבתיים של המקרים השונים ובכלל זה שימוש בנשק וסוג הנשק; מידת האלימות שהופעלה ותוצאותיה; חומרת הפגיעה של הקורבן; זהות הקורבן כמשתייך לקבוצות הטעונות הגנה יתרה כמו למשל קשישים (ע"פ 3338/13 טחימר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] סעיף 3 לפסק הדין (19.2.2015) או עובדי לילה בתחנות דלק ונהגי מוניות (ע"פ 1698/16 דמלאו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.2016) [להלן: עניין דמלאו, ע'ב']); מידת התכנון; הנזק הכלכלי והנפשי שנגרם וכיוצא באלה היבטים, המשמשים שיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם". (ע"פ 5430/16 אפשטיין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 12 (1.8.2017))."

כן ראו הדברים שנאמרו בהקשר זה בע"פ 4841/13 **ספי נ' מדינת ישראל** (6.2.2014):

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דיון של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דיון של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דיון של עבירה שנעברה בחבורה לדיון של עבירת אדם יחיד; אין זה דיון של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דיון של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות".

47. לצד הדברים הכלליים דלעיל, להלן מספר דוגמאות מפסיקה רלוונטית מהעת האחרונה:

בע"פ 1167/21 שהוזכר לעיל, נדון עניינו של מי שהורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות. מדובר במי שהגיע יחד עם אחר לתחנת דלק בשפרעם, לאחר שהסירו את לוחית הרישוי מרכבם, כשהאחד מצויד בסכין יפנית והאחר במברג. בסביבות השעה 1:27 נכנסו השניים לחנות הנוחות בתחנת הדלק, כשהם רעולי פנים, מסתירים את ידיהם מאחורי גבם, והמערער איים על העובד במקום כי אם לא ימסור לו את הכסף שבקופה הוא יירה בו. בפחדו מהמערער ושותפו מסר להם העובד סך 1,140 ₪. מדובר באירוע בודד שלא נלוותה אליו עבירה נוספת של פירוק מרכב, כמו בעניינו. הערכאה הדיונית קבעה מתחם עונש הנע בין 18-40 חודשי מאסר לריצוי בפועל וגזרה על המערער 18 חודשי מאסר. באותו מקרה השתלב המערער בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, והדיון בעניין נדחה למשך שלושה חודשים על מנת לאפשר המשך שילובו בהליך כאמור, וזאת לבקשת שירות המבחן. בסופו של דבר המליץ שירות המבחן להטיל עליו, בין

עמוד 15

היתר, צו מבחן למשך שנה ושל"צ בהיקף של 300 שעות. חרף המלצה זו, גזר עליו בית המשפט מאסר למשך 18 חודשים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש בצינו כי בית המשפט המחוזי התחשב במכלול השיקולים הרלוונטיים לגזירת עונשו של המערער, והגיע לתוצאה עונשית מאוזנת ואף מקלה עם המערער ושותפו, אשר אינה סוטה ממדיניות הענישה הנהוגה, וזאת בפרט בהינתן מנעד הענישה הרחב בעבירות שוד.

בע"פ 1062/19 פלוני נ' מדינת ישראל (9.7.2019) נדון עניינו של קטין שהורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. באותו מקרה נכנס הנאשם יחד עם אחר לחנות נוחות בתחנת דלק, כשפניהם מוסתרות והם אוחזים באקדח דמה. המערער הפנה את האקדח לעבר העובד במקום, היכה אותו מכת אגרוף בפניו והורה לו לפתוח את הקופה. האחר אחז בידו בקבוק ואיים באמצעותו על העובד. העובד שנבהל מהשניים פתח את הקופה והמערער לקח ממנה 1,992 ₪. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם, בין היתר, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. יוער כי באותו מקרה נעשה שימוש באלימות ולא רק איום במעשה אלימות. יחד עם זאת, מדובר בקטין ששיקולי הענישה לגביו שונים מהשיקולים המופעלים בעת גזירת עונשם של מורשעים בגירים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת עונש המאסר והתערב ברכיב הפיצוי שנפסק למתלונן, באופן שהעמידו ע"ס 30,000 ₪ חלף פיצוי בסך 50,000 ₪ שנפסק על ידי הערכאה הדיונית.

בע"פ 1223/21 צ'חברידזה נ' מדינת ישראל (14.7.2021) נדון עניינו של מי שנכנס בשעת לילה לחנות כשפניו מכוסות באופן חלקי ובידו סכין באורך של כ- 20 ס"מ, התקרב לקופאית שעבדה במקום וספרה את הכסף בקופה, נצמד אליה ומשך את הכסף מידיה. לאחר שהמערער החל לצאת מהחנות, תפסה אותו העובדת בחולצתו על מנת למנוע את בריחתו ובתגובה דחף אותה המערער והיא נפלה ונחבלה ברגלה. בגין כך הורשע המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שנע בין 30-60 חודשי מאסר והטיל על המערער 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים. בהמלצת בית המשפט העליון משך המערער את הערעור שהגיש על חומרת העונש.

בע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל (3.11.2020) נדון עניינו של מי שנכנס לסניף דואר כשקסדה לראשו והוא אוחז בחפץ הנחזה להיות אקדח ושקית. המערער דרש מהפקידות במקום למסור לידו את הכסף באיומי "האקדח" והן הכניסו לשקית סכום של 11,183 ₪. המערער הורשע על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין ובעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 20 - 48 חודשי מאסר וגזר על המערער 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון.

48. בשים לב לריבוי העבירות בעניינו, לנסיבות ביצוען, לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהן ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 42 - 72 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים.

גזירת העונש בתוך המתחם

49. בבואי לגזור את עונשם של הנאשמים בתוך המתחם שנקבע לעיל, אני רואה להתחשב בגילם הצעיר ולעובדה כי הם נעדרי כל עבר פלילי ולבד מהרשעות בתחום התעבורה, זוהי הסתבכותם הראשונה עם החוק.

בנוסף, הבאתי בחשבון את הודאתם של הנאשמים שניתנה בשלב מוקדם של ההליך ועוד בטרם החלה שמיעת הראיות בתיק. הודאה זו מגלמת בחובה נטילת אחריות מצדם על מעשיהם והביאה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

50. נתתי דעתי לתסקיר אותו הגיש שירות המבחן ביחס לנאשם 1. בתסקיר צוין אמנם כי נשקפת מנאשם זה רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד, אך יחד עם זאת לא מדובר בתסקיר שלילי באופן מובהק. בסופו של דבר לא בא שירות המבחן בכל המלצה טיפולית או שיקומית לגבי נאשם זה.

אשר לתסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 2, הרושם שהתקבל אף לגביו מלמד על קיומו של סיכון לא מבוסס להישנות התנהגות פורצת חוק בעתיד, ככל שלא תבוא התערבות טיפולית. להבדיל מהתסקיר בעניינו של נאשם 1, הרי שכאן המליץ שירות המבחן להטיל על נאשם 2 עונש שירוצה בעבודות שירות ולצדו צו מבחן למשך 18 חודשים במהלכם ישולב במסגרות טיפוליות המתאימות לצרכיו. זאת על אף שמאבחון שנערך לנאשם 2 עלה הרושם כי הוא בעל יכולות מוגבלות לערוך התבוננות מעמיקה בצרכיו ובקשייו ולקחת אחריות מלאה על הגורמים והנסיבות שעמדו ברקע למעורבותו בפלילים. דא עקא שהמלצת שירות המבחן אינה הולמת את חומרת העבירות בהן הורשע נאשם 2 ואינה מתיישבת עם מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים. לעניין זה נאמר כי על אף חשיבותו של תסקיר שירות המבחן, המשמש ככלי המסייע בידי בית המשפט לרדת לעומקן של נסיבותיו האישיות של הנאשם ולבחון את דרכי וסיכויי שיקומו (ראו: ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2012); בש"פ 267/11 מדינת ישראל נ' ברמוחה (13.1.2011)), הרי שהשיקולים המנחים את שירות המבחן בהמלצתו והשיקולים והאינטרס שעל בית המשפט לבחון לצורך הכרעתו, לא בהכרח חופפים וזהים המה (ראו: ע"פ 8283/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.3.2011)). בענייננו, חומרת העבירות והיקפן כמו גם הצורך בהרתעה, גוברים על נסיבותיו האישיות של נאשם 2 ושיקולים אלה מובילים לדחיית המלצת שירות המבחן שניתנה לגביו.

51. על יסוד מקבץ הנימוקים שפורטו לעיל, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

א. 3.5 שנות מאסר לריצוי בפועל.

לגבי נאשם 1 יופחתו מתקופה זו ימי מעצרו מיום 29.4.2022 ואילו לגבי נאשם 2 תנוכה התקופה מיום 29.4.2022 ועד 14.7.2022.

עמוד 17

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור כל אחד מהנאשמים, משך שלוש שנים, עבירת רכוש מסוג פשע ויורשע בגינה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור כל אחד מהנאשמים, משך שלוש שנים, עבירת רכוש מסוג עוון ויורשע בגינה.

ד. כל אחד מהנאשמים ישלם פיצוי בסך 3,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים (מ.מ - המוזכר באישום הראשון; ט.מ. - המוזכר באישום השני; פ.ס - המוזכר באישום השלישי; ג.צ - המוזכר באישום הרביעי ו- מ.ב המוזכר באישום החמישי). בסה"כ ישלם כל אחד מהנאשמים פיצוי למתלוננים בסך 15,000 ₪ וזאת ב- 10 שיעורים חודשיים שווים ורצופים בסך 1,500 ₪ כל אחד. לא שולם אחת התשלומים במועדו או במלואו תעמוד כל היתרה לסילוק מידי בתוספת ריבית פיגורים.

ה. פסילתו בפועל של כל אחד מהנאשמים מלהוציא או להחזיק רישיון נהיגה, למשך 3 שנים, שמנינם יחל ממועד שחרורו ממאסר בגין תיק זה.

נאשם 2 יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו ביום 15.6.2023 בשעה 08:00 בבית מעצר הקישון, כשבדו תעודה מזהה. עד אז ימשיכו לחול לגביו התנאים המגבילים החלים עליו כיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ב אייר תשפ"ג, 03 מאי 2023, במעמד הנוכחים.